АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА
У СЕПТЕМБРУ 2026. ГОДИНЕ

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У **септембру** 2026. године праћен је квалитет ваздуха, имисиона мерења на више локација у граду Крагујевцу.

СУМПОР ДИОКСИД

24 часовне вредности сумпор диоксида, у току овог месеца биле су испод законом дозвољених GVI **125 μg/m^3.** Максимална измерена вредност била је **13 μg/m^3**, измерена на мерном месту индустријска зона "Чистоћа", 20.09.2026. године.

АЗОТ ДИОКСИД

24 часовне вредности азот диоксида у току овог месеца биле су испод законом дозвољених GVI **85 μg/m^3.** Максимално измерена вредност била је **65 μg/m^3**, на мерном месту раскрсница "Мала вага" 09.09.2026., док је граница толеранције 40 μg/m^3.

ИНДЕКС ЦРНОГ ДИМА

24 часовне вредности индекса црног дима у току овог месеца биле су изнад законом дозвољених GVI **50 μg/m^3** на једном мерном месту.

Максимално измерена вредност била је **70 μg/m^3**, на мерном месту раскрсница "Мала вага" 09.09.2026. године.

Укупно у **септембру** 2026. године било је **тринаест** дана са вредностима изнад GVI **50 μg/m^3**, на мерном месту "Мала вага".

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

GVI за укупне таложне материје износи **450** mg/m^2/дан.

Укупне таложне материје у **септембру** 2026. године мерене су на четири мерна места: "Аутобуска станица", "Бриони" као и "медицинска школа" и раскрсница "Мала вага". Укупне таложне материје у **септембру** нису прекорачиле максимално дозвољену вредност (450 mg/m^2/дан). На мерном месту "Аутобуска станица", измерена је највећа вредност у **септембру** 2026. године од **197,24** mg/m^2/дан.

ТЕШКИ МЕТАЛИ

Концентрације тешких метала (олова, цинка, никла и кадмијума) из таложних материја мерене су на сва четири мерна места (Мала Вага и Медицинска школа, Бриони и аутобуска станица) и у **септембру** 2026. године су биле у оквиру очекиваних вредности.

СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ величине pm10

Суспендоване честице величине PM10 мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић", континуирано 24 часа, од 01.09. - 30.09.2026. године. Суспендоване честице PM10 у праћеном периоду прелазиле су граничну вредност.

Највећа вредност за PM10 била је **69,7** μg/m^3, измерена 18.09.2026. године (гранична вредност ГВИ 50 μg/m^3).

Током **септембра 2026.** године у праћеном периоду на локацији насеље Аеродром школа "Мирко Јовановић" било је **пет** дана са измереним вредностима изнад граничне вредности.

ТЕШКИ МЕТАЛИ У PM 10

Концентрације тешких метала (кадмијума, олова, никла и арсена) у суспендованим честицама величине PM10 мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић" 03.09.2026., 13.09.2026., 18.09. и 29.09.2026. године.

Испитане вредности за олово нису прелазиле ГВ вредност, односно испитиване вредности кадмијума, никла и арсена биле су ниже него циљне вредности за поменуте метале у суспендованиим честицама PM10 током мерних дана у **септембру** 2026. године.

ЗАКЉУЧАК

У **септембру** 2026. године, на основу резултата имисиониох мерења, може се закључити да је квалитет ваздуха није био задовољавајући, са оптерећењем квалитета ваздуха индексом црног дима (чађи) на локацији раскрснице "Мала вага", као последица интензивног саобраћаја. Такође током **септембра** на праћеној локацији (насеље Аеродром), измерено је **пет** дана са вредностима вишим од дозвољених за суспендоване честице PM10.

Овакав квалитет ваздуха пре свега у насељу Аеродром могао је неповољно да утиче на осетљиве популације грађана (старији грађани, хронични кардио и пулмо болесници, реконвалесценти).

Мере за побољшање квалитета ваздуха могу бити: краткорочне и дугорочне.

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно прање и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно прање). Ограничење кретања тешких камиона и шлепера у центру града током саобраћајних шпицева.

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних градских површина (стварањем мини паркова).

Табела бр. 1. Резултати испитивања концентрација* SO_2, чађи, NO_2 (основне загађујуће материје) *на подручју града Крагујевца у току септембра 2026. године

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO_2 $\mu g/m^3$	Чађ $\mu g/m^3$	NO_2 $\mu g/m^3$	SO_2 $\mu g/m^3$	Чађ $\mu g/m^3$	NO_2 Mg/m^3	SO_2 $\mu g/m^3$	Чађ $\mu g/m^3$	NO_2 $\mu g/m^3$
Чистоћа	**<3**	**13**	**21**	**13**	**22**	**34**	**/**	**/**	**/**
Споменик Штафета	**<3**	**16**	**45**	**4**	**22**	**61**	**/**	**/**	**/**
ОШ "Мирко Јовановић"	**<3**	**14**	**22**	**3**	**28**	**40**	**/**	**/**	**/**
Пивара	**<3**	**14**	**14**	**3**	**31**	**19**	**/**	**/**	**/**
ОШ "Станислав Сремчевић"	**<3**	**12**	**14**	**5**	**29**	**38**	**/**	**/**	**/**

***ГВИ – гранична вредност имисије**

ГВИ за SO_2 за 24 часа - 125 $\mu g/m^3$
ГВИ за SO_2 за годину дана - 50 $\mu g/m^3$
ГВИ за чађ за 24 часа, одн. за годину дана - 50 $\mu g/m^3$
ГВИ за NO_2 за 24 часа - 85 $\mu g/m^3$

Табела бр. 2 Резултати испитивања концентрација укупних таложних материја на подручју града Крагујевца у току септембра 2026. године

МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	mg/m^2/дан	g/m^2/дан	g/m^2/дан
1. Пивара - "Бриони"	**121.95**	**102.31**	**19.64**
2. Аутобуска станица	**197.24**	**105.10**	**92.14**
3. Медицинска школа	**99.26**	**64.97**	**34.29**
4. Мала Вага	**189.41**	**136.43**	**52.97**

МДК за укупне таложне материје
450 mg / m^2 / дан

Табела бр. 3 Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментних материја на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току септембра 2026. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК	НИКЛ
GVI	**250 µg/m^2/дан**	**5 µg/m^2/дан**	**400 µg/m^2/дан**	**µg/m^2/дан**
Бриони	**<0.10**	**0.95**	**12.41**	**<0.15**
Аутобуска станица	**1.84**	**0.79**	**57.52**	**<0.15**
Медицинска школа	**<0.10**	**0.17**	**8.60**	**<0.15**
Мала Вага	**<0.10**	**0.47**	**19.52**	**<0.15**

Табела бр. 4 Имисија азот диоксида и чађи пореклом из саобраћаја за месец септембар 2026. године

	АЗОТДИОКСИД			ЧАЂ		
GVI	85 µg/m^3			50 µg/m^3		
ЛОКАЦИЈА	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Средња медицинска школа	33	60	/	28	38	/
Мала вага	46	65	/	49	70	13

Табела бр. 5 Тешки метали у суспендованим честицама за месец септембар 2026. године

Мерно место	ОШ "Мирко Јовановић" (тешки метали у сусп. честицама PM 10)			
Параметар	*Кадмијум*	*Олово*	*Никл*	*Арсен*
Мер. Јед.	µg/m^3	ng/m^3	ng/m^3	ng/m^3
Метода испитивања	*SRPS EN 14902:2005*			
Број мерења	7	7	7	7
Средња месечна вредност	<0.5	<0.003	4.5	<0.9
Максимална месечна вредност	0.6	<0.003	14.1	<0.9
Број дана изнад ГВИ	/	/	/	/

УКУПНЕ СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ

Табела бр. 6 Одређивање укупних суспендованих честица* PM10 *за месец септембар 2026. године

ЛОКАЦИЈА Незнаног јунака (ОШ Мирко Јовановић)	**Средња месечна вредност**	**Максимална вредност**	**Број дана изнад ГВИ**
PM10	**30.4**	**69.7**	**5**